

Esiopetusryhmän toimintasuunnitelma ja -kertomus

Laaditaan ajalle: 1.8.2021- 3.6.2022

Ryhmän nimi: Jokivarren koulun esiopetus

Henkilöstö:

varhaiskasvatuksen opettaja Pia Jäämaa 21.3.2022 saakka

varhaiskasvatuksen opettaja Sarianna Tapaila 15.12.2021 saakka, Tiina Savola 16.12.2021 alkaen

varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Tiina Savola / Heidi Jussila

varhaiskasvatuksen avustaja Heidi Jussila / Natalia Kolotushikina

Käyttöohje

- Toimintasuunnitelma on työväline, joka auttaa henkilöstöä suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan työtään perusopetuslain ja valtakunnallisen esiopsin sisällön mukaisesti.
- Toimintasuunnitelmaan konkretisoidaan tiimin yhteiset pedagogiset toimintaperiaatteet ja käytännöt. Sisällön on tärkeää olla riittävän konkreettinen.
- Toimintasuunnitelma laaditaan prosessinomaisesti hyödyntäen laadinnan tukena kunnan esiopsia sekä huomioiden oman ryhmän lasten ja vanhempien toiveet ja tarpeet.
- Toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä käytävä pedagoginen keskustelu ja yhteisen näkemyksen syntyminen on tärkeää.
- Toimintasuunnitelman tarkoituksena on toimia samalla valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisäistymisen työvälineenä.

Esiopetusryhmän kuvaus ja ryhmäkohtaiset tavoitteet:

Jokivarren esiopetusryhmässä on 21 esiopetusikäistä lasta, jotka osallistuvat esiopetukseen klo 9-13 välisenä aikana. Osa lapsista kulkee koulukuljetuksella. Esiopetusryhmä on kokopäiväryhmä, esiopetuksen lisäksi tarjotaan täydentävää varhaiskasvatusta hoitoaikavarausten pohjalta klo 6.00-17.00

Tarjoamme Orimattilan varhaiskasvatussuunnitelman ja valtakunnallisen esiopetussuunnitelman pohjalta monipuolista hoito-, kasvatusta ja esiopetustoimintaa. Tavoitteena on kasvattaa itseensä luottava lapsi, joka arvostaa itseään ja toista. Haluamme herättää ilon oppimista, kokeilemista ja tutkimista kohtaan osallistavan toiminnan kautta.

Toimimme Jokivarren koulun D-rakennuksessa, jossa meillä on muuntuvat ja monipuoliset tilat käytössämme. Yhteistyö koulun kanssa koostuu arkipäivän kohtaamisista ja yhteisten tilojen käytöstä mm. ruokala ja jumppasali. Poikkeusolot tuovat haasteen, joten uusien yhteistyökuvioiden luominen tulee olemaan haasteellista turvallisuus syistä. Näissä oloissa jokainen kohtaaminen on arvokas asia ja luo pohjan tulevalle yhteistyölle.

Tutkitaan, ihmetellään ja havainnoidaan

Liikutaan lähiympäristössä

Toimitaan yhdessä ja turvallisesti

Huomioimme lasten yksilölliset tarpeet, havainnoimme kouluvalmiuksien kehittymistä.

Esiopetuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo • Ihmisenä kasvaminen • Lapsen oikeudet • Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus • Perheiden monimuotoisuus • Terveellinen ja kestävä elämäntapa • Miten aiomme toteuttaa arvoja käytännössä?

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Luomme ryhmän säännöt yhdessä lasten kanssa, jolloin jokainen lapsi saa turvallisen pohjan kasvuille, oppimiselle, yritykselle ja erehtymiselle.
- Avoin ja myönteinen suhtautuminen sekä turvallinen ilmapiiri oppimiselle.
- Lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi ja hyväksytyksi, erilaisuuden arvostaminen. Lasten kuuleminen ja mukaan ottaminen toiminnan suunnitteluun.
- Kehutaan, kannustetaan ja annetaan positiivista palautetta sekä opetellaan huomioimaan toiset, kaveritaidot kuvin
- Lapset nähdään yksilöinä ja toiminta tukee lapsen kasvua ja oppimista, mutta myös yhteisöllisyyttä ja ryhmään kuuluvuutta.
- Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö on avointa ja luottamuksellista ja korostuu kaikessa arkipäivän kohtaamisissa.
- Toiminnan näkyväksi tekeminen huoltajille PedaNettia ja TietoEdua hyväksikäyttäen.
- Ympäristökasvatus, lähiympäristöstä huolehtiminen.

Arviointi:

-Lasten kanssa kävimme yhdessä läpi ryhmän sääntöjä heti elokuussa, jolloin he saivat heti äänensä kuuluviin.

-Lasta on kannustettu kokeilemaan ja yrittämään, ja ymmärtämään, että myös epäonnistuminen on osa kasvua, myös aikuiselle.

-Lapset ovat pitkin vuotta saaneet osallistua toiminnan suunnitteluun, ja näin ollen ryhmästä on kasvanut idearikas ja luova ryhmä, joka on ymmärtänyt myös arjen hienouden ja yhdessä tekemisen.

-Positiivisen palautteen antamisessa lapset ovat seuranneet aikuisten esimerkkiä, he ovat oppineet iloitsemaan toistensa saavutuksista ja onnistumisista, mutta myös oppineet suvaitsemaan erilaisuutta ja auttamaan kaveria.

-Ryhmää on jaettu erilaisten tarpeiden vuoksi pitkin vuotta niin, että jokainen on saanut mahdollisuuden oppia ja kasvaa itselleen vahvimmalla tavalla, pyritty löytämään yksittäisten lasten tapa oppia ja nauttia saavutuksistaan.

-Perheiden kanssa tehty työ on ollut avointa ja palkitsevaa.

-PedaNet on päivitetty iltaihminen toimesta aina perjantaisin. Tästä tiedotettu huoltajia, jotta he pääsivät kurkistamaan meidän arkeen.

-Oman ympäristön huomioiminen on jatkunut luontevasti viimevuodesta. Pulloja on kerätty koulun ympäristöstä ja roskaamisesta puhuttu paljon, varsinkin viikonloppujen jäljiltä.

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen

Ajattelu ja oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu • Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot • Monilukutaito • Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen • Osallistuminen ja vaikuttaminen (vrt. osallisuus myöhemmässä osassa)

Huom! Laaja-alaisen osaamisen kehittämisen tehtävä otetaan huomioon kaikessa esiopetuksen toiminnassa: toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä kehitettäessä sekä kasvatus- ja opetustyössä

Näin toteutamme arjessa:

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Panostamme toimintakauden käynnistyessä ryhmäytymiseen yhteisten leikkien ja pelien kautta, myös aikuinen mukana.
- Vuorovaikutuksessa aikuisen malli tärkeä. Annetaan kaikille tilaa tuoda omia ajatuksia ja ideoita esille, luottamus ja kunnioitus.
- Kannustamme ja rohkaisemme lasta ajattelemaan itse ja etsimään itselleen omia tapoja oppia toiminnan kautta. Emme anna valmiita vastauksia, vaan yhdessä etsimme ratkaisuja, annamme aikaa kasvaa ja oppia.
- Kulttuurikasvatussuunnitelman hyödyntäminen, retket taidemuseoon, kirjastoon ja kotiseutumuseoon.
- Leikin avulla lapsi oppii monia tärkeitä taitoja, annamme aikaa pitkäkestoiselle leikille. Tilat mahdollistavat leikkien jättämisen, jolloin sitä ei tarvitse aina rakentaa uudelleen.
- Opetellaan siirtymätilanteissa toimimista
- Monilukutaidon osa-alueet toiminnan suunnittelussa (riimit, kirjaimet, äänneet, numeerinen lukutaito, luokittelu, sarjoittaminen)
- Hyödynnetään eri viestintävälineitä; tablettityöskentely, (ekapeli, oppimispelit, kuvaaminen, videoiminen), sanomalehdet, koodaus
- Kirjastoauto käy pihassa joka keskiviikko
- Kunnioittava suhtautuminen eri kulttuureja kohtaan.

Arviointi:

-Elo-syyskuussa nautimme yhdessä tekemisestä ja ryhmään tutustumisesta. Aikuisten paikka koko syyskauden ryhmässä ja tämän myös lapset oivalsivat. Yhdessä leikkiminen ja pelaaminen on hauskaa!

-Lasten ideat ja ajatukset vahvasti mukana arjen suunnittelussa.

-Oivaltamisen kyky ryhmällä on kasvanut vuoden aikana hurjasti, varsinkin robotiikan osalta, jossa aikuisten taidot jäivät selvästi alle lasten tason. Heidän kyky ja rohkeus kokeilla ja yrittää on innostanut myös meitä aikuisia. Aina ei tarvitse osata, vaan kokeilemalla ja yrittämällä saavutettiin huikeita tuloksia.

-Retkeilimme ja tutustuimme lähiympäristön kohteisiin aktiivisesti vuoden aikana.

-Leikki tärkeässä osassa vuoden aikana. Syyskauden jälkeen kaikki olivat löytäneet paikkansa ja kavereita. Edelliseen vuoteen peilaten ryhmälle oli tärkeää saada leikkiä pienemmissä ryhmissä ja tämä meidän aikuisten tuli huomioida vuoden mittaan. Leikeille tuli järjestää pienryhmätiloja kalusteita siirtelemällä.

-Siirtymätilanteet tulivat lapsille nopeasti tutuiksi ja aikuiset oppivat luottamaan ryhmään, jolloin omatoimisuus ja oman toiminnan ohjaustaidot vahvistuivat kaikilla vuoden aikana.

-Oppimista toteutettiin monipuolisesti eri välineitä käyttämällä.

-Meidän ryhmä pääsi mukaan Robotiikka hankkeeseen ja tämä toi aivan uuden ja innostavan ulottuvuuden ryhmälle.

-Kirjastoautoa hyödynsimme vuoden aikana.

Monipuoliset oppimisympäristöt

Oppimisympäristöjen suunnittelu yhdessä lasten kanssa mahdollisuus pedagogisesti monipuoliseen, erilaisia vaihtoehtoja tarjoavaan tekemiseen • Mahdollisuus toimia eri kokoisissa, lapsilähtöisen toiminnan mahdollistavissa ryhmissä • Ilmapiiriltään turvallisen, kunnioittavan ja yhteisvastuullisen ympäristön luominen edistäen vuorovaikutusta ja yhteisöllistä tiedon rakentumista • Oppimisympäristön rikastuttaminen lähiympäristöä, kulttuuritarjontaa, vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä hyödyntäen

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Erilaisissa kokoonpanoissa toimiminen: pienryhmät, puolikas- ja kokoryhmä.
- Lasten taitotasojen huomioiminen, jotta oppimisen ilo säilyy.
- Muuttuva ja muovautuva oppimisympäristö, lasten mukaan ottaminen tilojen muokkaamiseen.
- Meillä on käytössämme omien ryhmätilojen lisäksi koulun tiloja mm. ruokala ja jumppasali.
- Lähiympäristön hyödyntäminen, metsä, puistot, kaupunkimiljö, uimahalli, kirjasto, kotiseutumuseo jne.
- Välineet lasten saatavilla
- Turvallinen ympäristö ja liikennekasvatus
- Osallistuminen koulun järjestämiin retkiin ja tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan.
- Yhteistyö Myllylän esiopetuksen kanssa.

Arviointi:

-Syksyllä jaoimme ryhmän kahteen ja lapset nimesivät ryhmät: susijengi ja uimasaukot.

-Tärkeää oli myös opetella toimimaan koko ryhmän kanssa, jotta tutustuminen, leikit ja pelit toteutuivat lasten toiveita kuunnellen.

-Vuoden aikana loimme useampia pienempiäkin ryhmiä: S2 ryhmä kokoontui kerran viikossa nukkariaikaan, VEO piti kerran viikossa kieliryhmää ja aina tarpeen synnyttyä saimme nauttia pienemmässä ryhmässä oppimisesta lasten kanssa.

-Ryhmätilat muuntuivat lasten mukaan. Lapset oppivat itse siirtelemää kalusteita aina kulloisenkin leikin / tilanteen luoman tarpeen mukaan. Uusimpana muutoksena tammikuussa pääsimme suunnittelemaan tilan, jossa voimme liikkua uusia liikuntavälineitä hyödyntäen.

-Koulun tiloista luistelukenttä oli ahkerassa käytössä, saliin pääsimme muutamia kertoja vuoden aikana ja köksän luokassa leivoimme useamman kerran.

-Lähiympäristö puistoiheen ja metsineen tuli tutuksi lapsille. Viikoittain poistuimme pihasta kuunnellen lasten toiveita. Nuotiopaikka oli lapsille mieluisa ja makkaraa olemme vuoden aikana paistaneet monesti. Uimahalli oli jälleen lasten suosikkikohta ja vuoroja varailimme ahkerasti.

-Kaikki välineet ovat lasten saatavilla

-Yhteistyössä päiväkotit Lilliputin kanssa Kengurumeininki konsertti vappuna.

-Kevätretki vanhempainyhdistyksen kautta Orimattilan kotieläinpuistoon.

Yhteistyökäytännöt

Mitä pidämme tärkeänä? • Miten rakennamme luottamusta? • Miten kuulemme huoltajia? • Huoltajien osallisuus suunnittelussa ja arvioinnissa? • Muut yhteistyökäytännöt (nivelvaihe)? • Monialainen yhteistyö muiden tahojen kanssa

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Päivittäiset kohtaamiset tuonti- ja hakutilanteissa korostuvat poikkeusaikana. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö.
- Vanhempainillan korvaaminen tiedotteilla ja aikaistetuilla leops-keskusteluilla, jotta huoltajat saavat riittävästi tietoa meidän arjesta.
- Peda.Net aktiivisena tiedotuksen kanavana esiopetuksesta kotiin, viikoittain lisäämme kuvia toiminnasta. Tieto.Edu sovelluksen käyttö.
- Kuljetuseskareilla käytössä reissuvihkot.
- Leops keskustelut syksyllä ja keväällä.
- Yhteistyö VEO Leena Paunosen kanssa, psykologin, toiminta-, fysio-, ja puheterapeuttien kanssa, kummioppilaat, opiskelijat ja työelämään tutustujat. Oppilashuoltotyöryhmän kanssa tehtävä yhteistyö.
- Koulun kanssa tehtävä yhteistyö. Uusien yhteistyökäytänteiden luominen, poikkeusolojen huomioiminen. Tilojen ja välineiden yhteiskäyttö.
- Tiedonsiirto varhaiskasvatuksesta esiopetukseen
- Nivelvaiheyhteistyö esiopetuksesta kouluun siirtyessä ja 5-vuotiaiden tiedonsiirrot meille.
- Seurakunnan kanssa tehtävä yhteistyö.

Arviointi

- Vanhempien kanssa tehty työ oli luontevaa arjen kohtaamista. Meille tärkeää on kohdata huoltaja ja lapsi aina tuonti- ja lähtötilanteissa, jolloin pääsimme vaihtamaan ajatuksia huoltajien kanssa.
- Vanhempainilta pidettiin teamsin kautta.
- PedaNet tutuksi kaikille jo heti syksystä.
- Reissuvihko kuljetus eskareilla ja tarvittaessa puhelinkeskusteluja huoltajien kanssa.
- Leops-keskustelut toteutuivat kaikilla sekä syksyllä, että keväällä.
- VEO kävi ryhmässämme säännöllisesti ja toteutti pienryhmätoimintaa.
- Koulun kanssa tehty yhteistyö oli luontevaa ja vaivatonta. Kaikki koulun materiaali oli meidän käytössämme.
- Tiedonsiirto varhaiskasvatuksesta eskariin toteutui kaikkien lasten osalta ja eskarista kouluun tiedonsiirto järjestyi toukokuulle.
- Seurakunnan kanssa tehdystä yhteistyöstä hyvänä esimerkkinä oli pääsiäispolku, joka toteutettiin Pappilanpuistossa. Käytimme myös muuten ahkerasti Pappilan piha-aluetta.
- Vanhemmat pääsivät toteuttamaan toiminnan suunnittelua vanhempaintoimikunnan kautta. He keräsivät varoja, jotta pääsimme toteuttamaan retkiä ja Kengurumeiniki- konserttia, makkaranpaistoa ja vappuhulinoita ym.

Hyvän vuorovaikutuksen periaatteet ja vertaissuhteiden edistäminen

Kasvattaja - lapsi • kasvattaja - kasvattaja • lapsi - lapsi

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Leikille on tilaa ja aikaa, siinä lapsi oppii vuorovaikutustaitoja.
- Aikuisen rooli tärkeä: turvallinen, kannustava, kuunteleva ja läsnäoleva aikuinen.
- Sanoitamme vuorovaikutustilanteita, annamme aikaan keskustelulle ja opettelemme kuuntelemaan toisia. Aito läsnäolo
- Keskustelemme ystävyydestä, toisen kunnioittamisesta ja kohtaamisesta, hyvistä tavoista, kaveritaidot.
- Minäkuva ja terve itsetunto, vahvuusvaris-materiaali käytössä.
- Piki-kirja heti alkusyksystä.
- Miniverso- vertaissovittelu käytössä. Ristiriitatilanteissa asiat selvitetään heti lähimmän aikuisen kanssa.
- Avoin ja rehellinen yhteistyö tiimin kesken, säännölliset tiimi-palaverit.

Arviointi:

- Alkusyksystä aikuisen rooli leikeissä oli suuri. Meitä tarvittiin sosiaalisten- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen, mutta myös leikin kulun ohjaukseen. Teimme pitkään töitä sen eteen, että jokainen löysi paikkansa ryhmässä. Kevätkauden saimme nauttia tehdystä työstä.
- Aikuinen kaikessa vuorovaikutuksessa mallina. Henkilökunnan hyvät kemiat välittyivät koko lapsiryhmälle, yhdessä nauroimme, surimme, kokeilimme ja onnistuimme.
- Kaverisuhteista puhuimme paljon syyskaudella ja erilaisuuden kunnioittamista opettelimme koko vuoden. Ryhmädynamiikka muuttui vielä tammikuussa jonkin verran, kun ryhmä täydentyi kahdella uudella lapsella.
- Piki-kirjaan tutustuimme yhdessä lasten kanssa tarinoin ja näytelmin.
- Erilaisuudesta teimme myös Elmeri-projektin.
- Tiimipalavereita oli ajoittain vaikea saada järjestymään, mutta kaikesta huolimatta vuosi oli tiivis ja onnistunut kaikista muutoksista huolimatta.
- Aikuisen vaihtuvuus vuoden aikana oli suuri, ja myös se osaltaan vaikutti ryhmädynamiikkaan.

Lasten osallisuus

Miten vahvistamme osallisuuden kulttuuria ja varmistamme lasten mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin? • Miten edistämme lasten osallisuutta kaikessa toiminnassa, toiminnan- ja toimintaympäristön suunnittelussa, arvioinnissa ym.

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Lasten ideoita, toiveita ja mielipiteitä kuullaan ja huomioidaan päivittäisessä toiminnassa. Toiveiden kirjaaminen ylös ja niihin palaaminen säännöllisesti.
- Lasten kanssa luodaan yhteiset ryhmän sopimukset ja säännöt
- Lapset osallistuvat suunnittelun lisäksi arviointiin
- Keskustelut luottamuksesta. Aikuisen voitava luottaa siihen, että toimitaan yhteisten sopimusten pohjalta. Luottamuksen kasvaessa voimme ”laajentaa vapauksia”, mutta lasten tulee oivaltaa, että heidän oma toiminta vaikuttaa päätöksiin.
- Lapsilla mahdollisuus vaikuttaa myös ulkoiluun. Osa ryhmää voi lähteä aamupäiväksi metsää, puistoon jne. Talvella mahdollisuus iltapäivisin luisteluun.
- Riittävästi aikaa vapaalle leikille.

Arviointi:

- Lasten osallisuus arjessa huomioitiin heti alkusyksystä. Heidän ajatuksiaan ja toiveitaan kyseltiin heti syksyllä ja niihin palasimme säännöllisesti vuoden aikana. Huikeita ideoita ryhmältä toteutettavaksi.
- Toiveet kirjasimme ensin reppuun, sitten toiveiden tauluihin ja vielä uudelleen reppuun. Lasten kyky ymmärtää se mitä voimme varhaiskasvatuksessa suunnitella ja tehdä vahvistui vuoden aikana hurjasti. Ideat olivat lähes kaikki toteutettavissa ja arkipäiväistä yhdessä tekemistä, tärkeimpänä lapset kirjasivat sen, että myös aikuiset osallistuvat toimintaan aktiivisesti.
- Lasten kanssa pääsimme luomaan yhdessä kehyksen ja säännöt toiminnalle. Alkuun sääntöjä oli enemmän, mutta luottamuksen kasvaessa monesta osittain turhastakin säännöstä voitiin luopua.
- Lapset oppivat ymmärtämään sen, että jos he toimivat sovitun mukaan luottamus ja ”vapaus” kasvaa. Tästä oivalluksesta saimme nauttia kevään.
- Toimintaympäristö laajeni vuoden aikana. Lapset saivat itse sopia aamu-ulkoilun paikan, joten metsät ja lähipuistot tulivat tutuiksi.
- Leikille järjestimme aikaa, selkeä päivärytmi helpotti asiaa. Ruokailu 12.00, jolloin aamupäivästä ei ollut kiire mihinkään.

Arjen tilanteet

Miten lapsi ja perhe vastaanotetaan aamulla, miten hyvästellään iltapäivällä • Mitä huomioitava työnjaossa • Tiedon vaihdon periaatteet • Ruokailu / ruokakasvatus • Päiväunet • Pukeminen ja riisuminen • Siisteyskasvatus

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Esiopetusryhmä on kokopäiväryhmä ja lapset tulevat eriaikoihin. Suurin osa huoltajien saattelemana, mutta myös koulukuljetuksella. Ryhmän aikuiset vastaanottavat lapset ryhmätilassa ja koulukyytien saapumistilassa.
- Aikuinen aina lähtötilanteissa mukana.
- Kuljetuseskareilla reissuvihot käytössä, mutta myös yhteydenotto huoltajiin puhelimitse matalalla kynnyksellä.
- Tiimisopimukseen kirjataan käytänteistä ja viestinnästä
- Aterioimme koulun ruokalassa, aamupalan, lounaan ja välipalan. Ruokailuhetkessä panostamme kiireettömyyteen ja hyviin pöytätapoihin. Harjoittelemmme yhdessä ruoan annostelua, jotta ruokahävikkiä syntyisi mahdollisimman vähän.
- Opettelemme pukemis-, ja riisumistaitoja ja vuodenaikoihin sopivan vaatetuksen valitsemista, sekä omasta itsestään huolehtimista.
- Pelkässä esiopetuksessa olevat eivät käy päivälevolla, mutta kokopäiväeskareille suomme pienen lepo hetken.
- Käsihygieniasta huolehtiminen
- Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa toiminnan suunnittelusta yhdessä tiimin kanssa, ja yhdessä sovimme toiminnan toteuttamisesta hyödyntäen jokaisen vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita.

Arviointi:

- Lasten tulo- ja lähtötilanteisiin panostimme koko vuoden aikana. Tästä johtuen vanhempien kanssa tehdystä yhteistyöstä tuli jokapäiväistä ja luontevaa.
- Reissuvihko oli kuljetuseskarilla käytössä.
- Arjen tiedottamista paljon myös EdLevon kautta ja tekstiviestein.
- Tiimisopimuksen teimme alkusyksystä, mutta sen käyttö jäi vähäiseksi, sillä ryhmädynamiikka oli luontevaa ja toimivaa. Se mitä yhdessä sovimme piti eikä asioihin ollut tarvetta puuttua.
- Ruokailu koulun puolella sujui mallikkaasti, ja koska meillä oli viimeinen ruokavuoro, ei meillä ollut kiirettä mihinkään.
- Esiopetusikäinen lapsi on omatoiminen monessa asiassa, ja oman toiminnan ohjaustaidot vahvistuivat hurjasti vuoden aikana. He oppivat huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan, niin pukeutumisen kuin ruokailun suhteenkin.
- Päivälevon soimme niille, jotka sitä tarvitsivat. Pelkät eskarilaiset eivät käyneet päivälevolla, vaan heillä oli muuta toimintaa ja leikkiä 12.30-13.00 välisenä aikana. Tämä hetki satoi paljon henkilökuntaa sillä osa lapsista oli nukkarissa, osa toimintahetkillä esim. S2 hetkillä ja osaa oltiin jo saattamassa taksille.
- Tiimin hyvästä toimivuudesta saimme nauttia yhdessä, sillä jokaisen vahvuudet pääsivät esiin vuoden aikana.

Pienryhmätoiminnan toteuttaminen

Ryhmiin jakamisen periaatteet / Minkälaisia erilaisia ryhmiä • Aikuisen rooli / lasten osallisuus pienryhmissä •
Aikataulut / organisointi/ työnjako

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Toimimme pienryhmissä, kolme pienryhmää
- Harjoitteleimme myös koko ryhmässä toimimista monenlaisissa hetkissä, jotta lapsi oppii toimimaan ja löytämään paikkansa myös koko ryhmässä.
- Toiminnasta riippuen jaamme ryhmät eritavalla huomioiden mm. taitotason, S2, tuentarpeen.
- Projektityöskentelyä lasten mielenkiinnon pohjalta
- Aikuinen alustaa asiaa, mutta lasten mielenkiinto ja vastaukset ohjaavat itse toimintaa. Näin lapsi on aktiivinen osallistuja ja saa kokemuksen, että hänen ideoitaan ja ajatuksiaan kuunnellaan.

Arviointi:

- Teimme syksystä kaksi pienryhmää: susijengi ja uimasaukot.
- Pienryhmätoimintaa toteutimme niin, että molemmat opettajat ohjasivat säännöllisesti kumpaakin ryhmää. Tämä helpotti toiminnan suunnittelua, sillä saman toiminnan saattoi toteuttaa kahtena päivänä, jolloin muulle suunnittelulle jäi enemmän aikaa.
- Muina kerran viikossa kokoontuvina ryhminä oli: S2 ryhmä ja VEON kieliryhmä. S2 kokoontui nukkariaikaan, jolloin he eivät jääneet paitsi mistään yhteisestä toiminnasta tai vapaasta leikistä.
- Arjessa pienryhmän saattoi vielä jakaa kahteen sillä toimimme pareittain: opettaja-hoitaja ja opettaja-avustaja. Näin pystyimme suunnittelemaan toimintaa myös oppimisen mukaa, jotta ilo tekemisessä säilyy.
- Projekti työskentelyä toteutimme vuoden aikana monessa. Näin sai keskittyä yhteen asiaan kerrallaan ja nauttia yhdessä tekemisestä. Esimerkkeinä Elmeri-projekti, robotiikka, Piki, ja erilaiset työpajat.
- Aikuisen rooli oli alustaa asia, mutta sen jälkeen hetki kulki siihen suuntaan, mihin lapset sitä ohjasivat. Näin he kokivat, että heidän vastauksillaan ja toiminnallaan oli vaikutusta.

Leikki kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin lähteenä

Leikin havainnointi: tietoisuus ryhmän lasten leikin kehitysvaiheista, mielenkiinnonkohteista, tunteista, kokemuksista ja kaverisuhteista • Leikkiympäristön suunnittelu, arviointi ja muokkaaminen havaintojen pohjalta (tilat, välineet, materiaalit) • Lasten osallisuus leikkiympäristön suunnittelussa • Leikkivälineiden monipuolisuus ja tarkoituksenmukaisuus • Leikin ohjaaminen ja rikastuttaminen, kasvattajien mukana olo leikeissä • Leikin osuus päiväjärjestyksessä (pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen) • Leikkiin liittyvien esteiden poistaminen

Näin toteutamme Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Monipuolinen oppimisympäristö sisällä ja ulkona.
- Aikuinen havainnoi, ohjaa ja osallistuu leikkiin.
- Annetaan leikille rauha. Aikuinen on vähintään kuulolla siitä, mitä leikeissä tapahtuu ja tarvittaessa ohjaa sitä ”oikeaan” suuntaan.
- Tuodaan ideoita ja mahdollisuuksia leikkeihin mm. muuntuvalle oppimisympäristöllä. Leikin rikastaminen.
- Mahdollistetaan pitkäkestoinen leikki ja leikkien jättäminen, jolloin sitä voi jatkaa myöhemmin.
- Lapsella mahdollisuus tuoda oma lelu päivittäin, jolloin he voivat jo etukäteen suunnitella tulevaa leikkiä.
- Sallitaan myös liikuntaleikit sisällä ja välineet niihin lasten saatavilla.
- Ajoittain käytössä leikkitaulu, jolla voimme ohjata lapsia mm. tutustumaan ”uusiin” kavereihin.

Arviointi:

- Aikuisen läsnäolo leikeissä mahdollisti havainnoinnin ja kehityksen seurannan. Pystyimme suunnittelemaan ja rikastuttamaan sekä leikkiä että ympäristöä havaintojemme pohjalta.
- Myös kaverisuhteista saimme hyvän kuvan, kun olimme mukana ja tästä johtuen käytimme ajoittain leikkitaulua ja leikkeihin jakoa aikuisen toimesta. Näin saimme kaikki osallisiksi ja mukaan yhteiseen tekemiseen.
- Oppimisympäristö muuntui vuoden aikana useamman kerran. Suurimpana yksittäisenä muutoksena oli luoda pieneen tilaan sopiva liikunta-tila, jossa saattoi hyödyntää uutta materiaalia.
- Leikit saattoi jättää seuraavaan päivään, kunhan sen paikka oli ennalta suunniteltu, eikä se haitannut muuta toimintaa. Joka nurkka ja soppa oli ahkerassa käytössä. Kiitos meidän siistijälle, joka ”kesti” myös hallitun kaaoksen.
- Uusien välineiden ja materiaalien saanti toi paljon iloa arkeen.
- Pelkässä eskarissa olevien lasten pitkäkestoiseen leikkiin panostimme paljon. Aamupiiri alkoi vasta noin 10.00, jolloin heille jäi aikaa leikille heti aamusta. Alkamisajankohtaa emme määritelleet tarkasti, sillä sovimme, että ”vetovuorossa” oleva aikuinen kertoo muille, milloin toiminta aloitetaan, Näin kykenimme lukemaan leikinkulkua ja toimimaan lapsiryhmän tilanne huomioiden.

Pedagoginen dokumentointi ja suunnittelukäytännöt

Miten keräämme ja dokumentoimme tietoa lapsista (kehitys, kiinnostuksen kohteet, toiminta, ajattelu, oppiminen) ja ryhmän toiminnasta? • Miten tietoa koostetaan ja hyödynnetään pedagogisen toiminnan ja toimintaympäristön suunnittelussa? • Miten käytämme pedagogista dokumentointia yhdessä lasten kanssa? • Miten mahdollistamme lasten osallisuuden suunnittelussa?

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Valokuvaamme ja videoimme arkea ja katsomme niitä yhdessä lasten kanssa. Kuvausten pohjalta harjoittelemmme mm. palautteen antamista.
- Keskustelemme säännöllisesti yhdessä lasten mielenkiinnonkohteista ja kirjaamme ne ylös. Toiveiden toteutusten seuranta yhdessä lasten kanssa.
- Peda.net kuvagalleria
- Tiedotteita perheille tarpeen mukaan.
- Lasten tekemät työt ovat esillä.
- LEOPS-keskustelut kaksi kertaa esiopetusvuoden aikana. Tavoitteiden kirjaaminen ja arviointi.
- Kaupungin esiopetuksessa käytettävän seulonmateriaalin hyödyntäminen vuosikellon mukaisesti.

Arviointi:

- Otos meidän viikoittaisista PedaNet päivityksistämme
- Toiveiden reppu, toiveiden taulut jne.
- Katselimme kuvia yhdessä lasten kanssa
- Kartoitusmateriaalin hyödyntäminen ja Leops-keskustelut.

Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Miten arvioinnin avulla suunnittelemme ja kehitämme opetusta • Miten arvioinnin avulla kunkin lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista • Miten kehitämme lasten edellytyksiä itsearviointiin?

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Leops lomakkeet ja niihin kirjattujen tavoitteiden ottaminen mukaan suunnitteluun.
- Koko kaupungin seulontamateriaalin hyödyntäminen.
- Toiminnan arviointia viikko ja kuukausitasolla tiimin sisällä sekä yhdessä lasten kanssa.
- Lapsen kannustaminen itsearviointiin ja huomaamaan oma edistyminen. Jokaiselle pyritään löytämään itselleen paras tapa oppia. Aikuisen havainnointi antaa mahdollisuuden kokeilla monia väyliä löytää oppimisenilo.
- Aikuisen kannustava palaute aina kun lapsi yrittää, kannustetaan rohkeuteen yrittää
- Lapsilla kansiot käytössä, johon keräämme esiopetusvuoden materiaalit.
- Vanhempien palaute toiminnasta ja palautteen huomioonottaminen

Arviointi:

- LEOPS-keskustelut kaikkien kanssa toteutuivat sekä syksyllä, että keväällä
- Muutamien perheiden kanssa tapasimme myös vuodenvaihteessa, jolloin saatoimme väliarvioida lapsen kasvua ja oppimista myös kesken toimintavuoden. Tämä ratkaisu osoittautui oikeaksi, sillä näin pystyimme yhdessä huoltajien kanssa pohtia lapsen kokonaistilannetta.
- Kartoitusmateriaalin hyödyntäminen, useimmat materiaalit teimme alkuvuodesta uudelleen, jotta näimme, missä mennään. Henkilökunnan sitoutuminen lapsen kasvuun ja oppimiseen avainasemassa.
- Tärkeää oli löytää jokaiselle se oma paras tapa oppia. Tämä haastoi meitä kasvattajia vuoden aikana, sillä pienryhmiin sitoutuminen ja niiden toteuttaminen vei paljon aikaa.
- Kannustus ja kehuminen aina kun se mahdollistui. Lapset huomasivat, että aikuisetkaan eivät tiedä tai osaa kaikkea, jolloin he oppivat, että voi yrittää ja epäonnistua lannistumatta. Tästä hyvänä esimerkkinä robotiikka, jossa lasten taidot olivat selkeästi aikuisten taitoja edellä. Mutta mekin opimme!
- Vanhempien toiveiden ja palautteen huomioonottaminen
- Vuoden aikana kansioista tuli lapsille tärkeitä. He pystyivät itse selaamaan kansioitaan ja huomaamaan oma edistymisensä.
- Toimintaamme arvioimme säännöllisesti ja teimme monia ”tarkastuksia” toimintaamme.

Lapsilähtöisyys ja eheytetty pedagoginen toiminta oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen lähtökohtana:

Lasten mielenkiinnonkohteiden selvittäminen ja huomiointi • Lasten erilaisuus oppijoina • Lasten osallisuus suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa • Laaja-alaisen osaamisen huomiointi • Eri oppimiskokonaisuuksien tavoitteiden ja sisältöjen pedagogisesti tarkoituksenmukainen yhdistely

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Vuosikello
- Toiminnallinen oppiminen ja yhdessä tekeminen
- Projektioppiminen
- Lasten mielenkiinnonkohteiden ja toiveiden huomioiminen, huomioiden erilaiset oppijat.
- Vanhempien toiveiden kirjaaminen ja tarkastelu syksyn leops-keskusteluissa ja pitkin toimintakautta
- Annetaan aikaa ja rauhaa oppimiselle, monet eri väylät käyttöön.
- Pienryhmä, koko- ja puolikasryhmä jne.
- Tarvittaessa eriytämme ryhmiä lisää, lasten lähtökohdista käsin esim. S2
- Monipuolinen materiaali käytössä
- Suunnittelemme ja arvioimme toimintaamme aina tiimipalaverissa.

Arviointi:

- Vuosikellon meidän tärkeimpänä työvälineenä toimi hienosti'. Siihen saatoimme palata tiimissä ja katsoa missä mennään sillä hetkellä.
- Aikaa ja rauhaa oppimiselle järjestyi monenlaisin toimenpitein, jota olemme kuvanneet aiemmin.
- Seudullinen arviointi syksyllä 2021, johon jokainen esiopetusikäinen vastasi.
- VEO:n osuus oppimisessa oli merkittävä. Hän veti viikoittain yhtä pienryhmää ja välitti siitä saadun tiedon meille säännöllisesti. Näin saimme käyttöömmä paljon lisää tietoa oppimisen senhetkisestä tilanteesta yksittäisten lasten osalta.
- Osalla kolme LEOPS-keskustelua vuoden aikana.
- Materiaalin monipuolistuminen toi lisää välineitä käyttöömmä.
- Tiimipalaverin tärkeys korostui vuoden aikana. Aina kaikkien ei ollut mahdollista osallistua ja se tuntui väärältä yksittäisen työntekijän kannalta. Parityöskentelyssä tärkeää olisi ollut, että kaikki olisi voinut osallistua suunnitteluun, mutta siitä huolimatta saimme kaikkien äänet kuuluviin ja tiedon jaettua.

Kielen rikas maailma:

Miten edistämme esiopetuksessa: vuorovaikutustaitoja, kielellistä kehitystä, kiinnostusta kieliin ja kulttuureihin, kielellisen tietoisuuden kehittymistä, kehittyvää luku- ja kirjoitustaitoa

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Monipuoliset työskentelytavat: lorut, riimit, laulut, tavutus, äänteet jne.
- Opetellaan kirjaimia ja äänteitä toiminnallisuuden kautta: muovailen, rakentaen, kynällä, tabletilla, ulkona ja sisällä.
- Välineistö saatavilla
- Ekapeli ja muut oppimispelit. Logicot.
- Olga kirjastoauto ja kirjastokäynnit
- Kielipore –hanke. Opetellaan englanninkielen alkeita, toivotuksia, värejä, numeroita, lauluja.
- Lasten kotikielen näkyminen arjessa: mm. hyvää huomenta lapsen kotikielellä
- Nukkarihetken rikastuttaminen: äänikirjat, luetut sadut, mutta myös nukkarin aloittaminen valitsemaansa kirjaa lukien.
- Saa lukea -hankkeen opin hyödyntäminen.

Arviointi:

- Lorut, riimit, laulut, tavutus/tavutus, alku- ja loppuäänteet tulivat lapsille tutuiksi.
- Toiminnallinen oppiminen mahdollisti kirjainten ja numeroiden opetteluun monipuolisia työvälineitä hyödyntäen.
- Tabletit ahkerassa käytössä
- Logicot olivat lapsille mieluisia.
- Kielipore-hankkeen jatkohyödyntäminen arjessa, englanti.
- Lapset kertoivat heti alkusyksystä, että he haluavat tehdä oman satukirjan. Sitä olemme työstäneet pitkin vuotta ja saimme luvan kopioida sen jokaiselle lapselle.

Lapset ilmaisivat myös halunsa käydä myymässä kirjaa, joten varhaiskasvatusjohtajalle tiedoksi: kirjan hinta on 2€.

- Digiosaamisen kasvaminen näkyi arjessa ja siitä saimme paljon iloa ja oivaltamista.
- Robotiikkahanke toi mukanaan kummiryhmät Riihimäeltä ja Sloveniasta. Teamsin välityksellä olemme kokeneet monia ihania yhteisiä hetkiä. Ryhmän lähetti myös toinen toisilleen erilaisia tehtäviä ja toimeksiantoja. Lasten rohkeus puhua teamsissa yllätti meidät kaikki, eikä englanninkielikään tuottanut vaikeuksia, vaikka sitä aluksi pelkäsimme.
- Nukkarissa vaihtelimme toimintatapaamme: äänikirja, aikuinen luki, lapsilla omat kirjat jne.

Ilmaisun monet muodot:

Musiikillisen, kuvataiteellisen, käsitöiden suullisen ja kehollisen ilmaisun tukeminen • Lasten mahdollisuus omatoimiseen ilmaisuun arjessa; mitä välineitä ja materiaaleja tarjolla ja missä? • Miten lasten mahdollisuus ohjattuun ilmaisuun toteutuu arjessa • Kulttuuritarjonnan hyödyntäminen • Miten mahdollistamme lasten osallisuuden luovien prosessien suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa?

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Lasten omat sponttaanit ja harjoitellut esitykset.
- Kädentöihin materiaalia lasten vapaasti saatavilla. Kierrätysmateriaalin hyödyntäminen.
- Yhteisesti sovitut projektit
- Taidemuseo ja kotiseutumuseo vierailu.
- Draama ja nukketeatteri
- Lorut, sadut, riimit, alkuäänteet (Ekapeli), kirjat
- Musiikkikasvatuksessa lasten toivomia lauluja, vuodenaikaan ja projekteihin teemoitettuja. Käytetään liikettä, omaa kehoa ja soittimia.
- Maalaus, piirtäminen, ompelu
- Liikuntaleikit
- Kirjastoauto käy viikoittain ja lapset pääsevät itse valitsemaan kirjoja
- Toimintapajat kirjainten kanssa
- Uskonnollisen vakaumuksen huomioiminen toimintaa suunniteltaessa. Sopimukset vanhempien kanssa siitä, mihin lapsi saa osallistua.

Arviointi:

Minä ja meidän yhteisömme:

Miten vahvistamme lasten valmiuksia ymmärtää yhteiskunnallista ja historiallista monimuotoisuutta ja toimia siinä (lähiyhteisön menneisyys ja ajankohtaiset asiat) • Miten edistämme lasten eettisen ajattelun kehittymistä • Miten toteutamme katsomuskasvatusta • Miten vahvistamme lasten osallisuutta omassa toimintaympäristössään

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Tunnekasvatusmateriaali Piki ja Vahvuusvaris
- Perheiden kanssa käytävä keskustelu kodin kulttuuri- ja arvopohjasta
- Erilaisista uskonnoista keskustelua, huomioidaan perheiden vakaumukset.
- Yhteistyö Orimattilan seurakunnan kanssa, mahdollisuuksien mukaan. Tutustutaan kirkkoon rakennuksena.
- Juhlapyhien huomioiminen
- Erilaisuudesta keskustelua säännöllisesti, toisen kunnioittaminen ja arvostaminen.
- Kierrätysmateriaalin käyttäminen osaksi arkea
- Pullojen kerääminen koulunpihalta ja saadun rahan käyttäminen retkillä.
- Lähiympäristöön tutustuminen, monipuoliset tutustumiskäynnit.
- Ihmettelyä, pohdintaa ja keskustelua yhdessä lasten kanssa.

Arviointi:

Tutkin ja toimin ympäristössämme:

Miten tuemme lasten matemaattisen ajattelun kehittymistä ja kiinnostusta matemaattiseen ajatteluun • Miten edistämme ympäristökasvatukseen liittyvien tavoitteiden toteutumista (mm. ympäröivän luonnon havainnointi, tutkiminen sekä siihen liittyvien käsitteiden ja ilmiöiden ymmärtäminen) • Miten toteutamme teknologiakasvatusta (arjessa esiintyvät teknologiset ratkaisut, niiden ominaisuudet ja toimivuus)

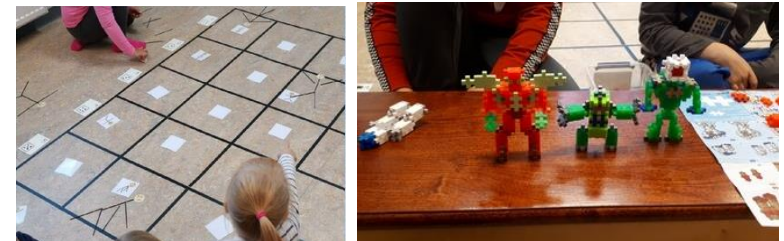
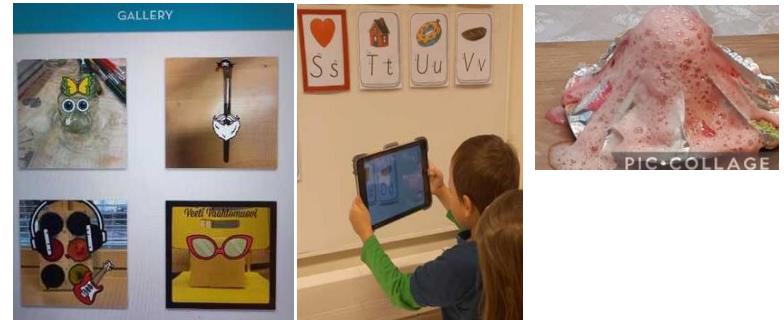
Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Retkillä lähiympäristöön havainnoidaan, tutkitaan ja opitaan. Monipuolinen maalaisympäristö tarjoaa kaupunkipuistoja, liikuntapaikkoja sekä metsäympäristön
- Luonnonsuojelun ja kestävän kehityksen näkökulmat. Luonnon kunnioittaminen. Toiminnallinen oppiminen esim. metsäretkillä.
- Vuodenaikojen vaihtelut
- Oppimisympäristössä tarjolla matemaattista välineistöä esim. luokitteluun ja sarjoitusharjoituksiin, lukujonoon ja geometriaan liittyen
- Tablettien käyttö osaksi lasten arkea mm. oppimispelien ja kuvaamisen kautta.
- Sanomalehti tutuksi
- Lauta- ja korttipelit

Arviointi:

Kasvan ja kehityksen:

Käsittellään liikunnan, ruuan, kuluttajuuden, terveyden sekä turvallisuuden näkökulmista

Miten innostamme lapsia monipuoliseen liikkumiseen (liikunnallisiin leikkeihin aktivoiminen, liikkumisen mahdollistaminen sisällä ja ulkona, materiaalien ja välineiden saatavilla olo myös omaehtoisen toiminnan aikana) • Miten edistämme ruokakasvatukseen liittyvien tavoitteiden toteuttamista arjessa (ruokailutilanteet, ruoka- ja tapakulttuuri) • Miten pohdimme kohtuullisen kuluttamisen merkitystä • Miten ohjaamme lasten hyvinvointiin ja terveyteen liittyvää ymmärrystä (liikunta, lepo, hyvät ihmissuhteet, hygienia) • Miten annamme lapsille tietoa oikeudestaan turvalliseen elämään, arvostavaan kohteluun ja koskemattomuuteen

Näin toteutamme arjessa

Huomioon valtakunnallisen ja kunnan esiopsin sisältö, lasten leopseihin (sekä tuen suunnitelmiin) kirjatut asiat sekä vanhempien ja lasten näkemykset

- Toiminnallinen oppiminen
- Liikutaan sisällä ja ulkona, vuodenaikojen mukaan mahdollistamme kesä ja talvilajit. Hyödynnämme koulun liikuntasalia ja urheilukenttä sekä uimahallia. Aikuinen mukana!
- Hyvät ruokatavat, kiireetön ruokatilanne pienryhmiä hyväksi käyttäen.
- Erilaisten ruokien maistelu ja ruokahävikin vähentäminen.
- Leipominen ja sadonkorjuujuhla
- Sapere- ruokakasvatus
- Hygieniasta huolehtiminen, käsienpesun tärkeys
- Päivälepoetken mahdollistaminen
- Kestävän kehityksen periaate
- Kierrättäminen, roskien kerääminen luonnosta.
- Liikenneturvallisuuskasvatus, 112 päivä
- Turvaliivit käytössä retkillä
- Vältetään turhaa jonottamista esim. lapsi käy vessassa, kun hänellä on hätä, hän itse parhaiten tietää sen.

Arviointi:

